

DİYANET
İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DERGİSİ

DİNÎ, AHLÂKÎ, EDEBÎ, MESLEKÎ AYLIK DERGİ

2. Cilt

Ağustos - Eylül 1963

8 - 9. Sayı

MESİHAT-I İSLÂMİYYE TÂRİHÇESİ (**)

— I —

Bu silsile-i celîlenin pîşvâsı «Sıddîk-ı A'zam» radiya'llâhu Teâlâ anh Efendimiz Hazretleridir.

Cânib-i Celîl-i Hazret-i Risâlet-Penâhî'den iftâyâ me'zûn odukları Ümmehât-ı tevârîh-i mu'teberede muharrerdir (1). Ve Kuzât-ı İslâmiyyenin pîr ve pîşvâsı dahi Esedu'llâhî'l-Gaalib Alî b. Ebî Tâlib radiya'llâhu Teâlâ anh Efendimiz Hazretleri'dir. Fahrû'l-Mürselîn Efendimiz Hazretlerinin asr-ı Âlîlerin de ihtidâ Kadı olarak Yemen'e i'zâm buyurdular (2).

Hulefâ-yı Abbâsiyye'den Hârûnû'r-Reşîd Hazretleri zamânında emr-i iftâ ile mansıb-ı kazâ «Kaadî'l-Kudât» unvânıyla İmâm-ı A'zam Efendimiz Hazretlerinin tilmîz-i âlîleri Pîşvâ-yı fukahâ-yı âlem İmâm Ebû Yûsuf Hazretlerinde içtimâ' eylemiştir (3).

«Şeyhülislâm» unvân-ı celîli Hieret-i Seniyye'nin dördüncü asrında zuhûr eyledi. Asr-ı mezkûrda «İslâm» kelime-i mübeccesine izâfet sûretiyle zu-

(*) **İlmiye Salnâmesi**, Şeyhülislâmlık Makamı yayınlarından «Ceride-i İlmiye» adlı derginin 1334 yılında bir defa çıkarılmış olan ekidir. Büyük boyda, 736 sayfadır. Eserin 304 - 641 inci sayfalarında **Meşihat-i İslâmiye Tarihçesi** başlıklı bir önsözden sonra 124 Şeyhülislâm'ın hal tercemeleri yer almakta (ilk Şeyhülislâm **Mehmed Şemseddin Fenâri** Efendi ile başlayıp 124 üncü Şeyhülislâm **Mustafa Hayri** Efendi ile son bulmakta) dır. Büyük bir emekle meydana gelmiş ve tarihî değer taşıyan bu kısmı dergimizde yayınlamay, meslek mensupları için, faydalı saydık.

Sonraki Şeyhülislâmlar ile Şer'iye ve Evkaf Vekilleri ve Diyanet İşleri Başkanlarının hal tercemelerini de ekleyerek evvelce başlanılmış bu hayırlı işi devam ettirmek istiyoruz.

(**) Târih-i Osmânî Encümeni A'zâsından fâzıl-ı şehîr Ali Emîrî Efendi Hazretleri cânibinden İlmiye Salnâmesi için ithâf olunmuştur.

(1) Evvelü men eftâ mine's-sahbî'l-emcâdi radiya'llâhu Teâlâ anhüm Ebû Bekrî'n-Sıddîku ve lem yekûn yüftî ahadûn bi-mahdari Resûlillâhî salla'llâhu Teâlâ aleyhi ve selleme gayru Ebî Bekrî radiya'llâhu Teâlâ anh.

«Târihu'l-Hulefâ»

(2) Evvelü kaadin baasehü Resûlullâhî salla'llâhu Teâlâ aleyhi ve selleme ile'l-Yemeni Aliyyü'bni Ebî Tâlibin radiya'llâhu Teâlâ anhü fekaale yâ Resûlallâhî etab'asunî ilâ kühûlî'l-Yemeni ve lâ ilme li-bî'l-kadaaî kaale Resûlullâhî salla'llâhu Teâlâ aleyhi ve selleme: İntalik ile'l-Yemeni fe-inna'llâhe se-yehdî kalbeke ve yü-sebbitü lisâneke. Fekâne Umaru radiya'llâhu Teâlâ anhu yakulu fi hutabihi: Aliyyün akdânâ. Ve kaalet Ümmü'l-Mü'minîne Âişetü radiya'llâhu Teâlâ anhâ: Aliyyün a'lemun-nâsi bi's-sünneti ve kaale'bnü Abbâsin radiya'llâhu Teâlâ anhu: U'tiye Aliyyün tis'ate a'sâri'l-ilmi ve hüve a'lemühüm bi'l-uşri'l-bâkî.

«Târihu'l-Fukahâ»

(3) Evvelü men lukkibe «Kaadî'l-Kudât» Ebû Yûsufe sâhibü Ebî Hanîfete Kaadî'r-Reşîdi zekerehü'bnü'l-Esîri fi'l-ezhâri.

«Kitâbü'l-Vesâyil ilâ Ma'rifeti'l-Evâyil»

hür eden elfâz-ı ta'zîmiyye bundan ibâret olmayıp İmâdü'l-İslâm, Fahrü'l-İslâm, Rüknu'l-İslâm, Zeynü'l-İslâm, Şemsü'l-İslâm, Cemâlü'l-İslâm, Zıyâü'l-İslâm, Behâü'l-İslâm, Hücetü'l-İslâm, Burhânü'l-İslâm, Nazzâmü'l-İslâm gibi daha birçok evsâf-ı ta'zîmiyye zuhûr ve tedâvül etmeğe başlamış ise de bunların her biri ancak bir kaç zâta münhasır kaldı.

Lâkin Şeyhülislâm unvân-ı âlisiyle birçok eâzım-ı ulemâ ve fudâlâ-yı fukahâ kesb-i istihâr eylediler. Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye'nin zuhûrundan evvel «Şeyhü'l-İslâm» unvânını ihrâz eden zevât-ı fâzıla üç sınıfa ayrılabilir :

Birincisi, zamânında bir şehir ahâlîsi tarafından «Şeyhü'l-İslâm» ıtlak olunan (4).

İkincisi: «Şeyhülislâm» lâkab-ı âlisiyle şöhre-i âfâk olan (5).

Üçüncüsü: İftâya bâ-icâzetnâme me'zûn olarak kesb-i istihâr eden zevât-ı âliyedir (6).

Kitâb-ı A'lâmü'l-ahyâr'da ulemâ-yı ızâmdan hangi zevât-ı âliyye «Şeyhülislâm» denildiği şöylece ta'rîf olunur.

«Fukahâ-yı ızâm ve fudâlâ-yı fihâmdan şol sâhib-i sadr-i iftâya ıstılâhât-ı örfiyyede «Şeyhülislâm» denilir ki, aralarında tahaddüs eden münâzaa ve muhâsamadan dolayı hall-i müşkilât-ı enâm eyleye»

Ve bu ta'rîf-i müfidden sonra Hicret-i Seniyye'nin beşinci ve altıncı asırlarında a'lâm-ı ulemâ-yı Hanefiyye'den «Şeyhülislâm» unvânını ihrâz edenlerden :

Şeyhülislâm Ebu'l-Hasen Ali es-Suğdî,

Şeyhülislâm Atâ b. Hamza es-Suğdî,

Şeyhülislâm Ali b. Muhammed el-İsbîcâbî,

Şeyhülislâm Abdü'r-Reşîd Cedd-i sâhibü'l-Hulâsa,

Şeyhülislâm Burhânü'd-Dîn Ali el-Mergînânî sâhibü'l-Hidâye.

(4) Ebû Abdî'llâhî'bn-i Umara Fâhru'd-Dîni'r-Râzî ve kâne yahduru meclisehu bi-medîneti Herâtin erbâbu'l-mezâhibi ve'l-makalâti ve yes'elûnehu ve hüve yücibu külle sâilin bi-ahseni icâbetin ve recaa bi-sebebihi halkun kesîrun mine't-tâyifeti'l-Kerrâmiyyeti ve gayruhum ilâ mezhebi Ehli's-Sünneti ve kâne yulakkabu bi-Herâte Şeyha'l-İslâm. «Vefeyât-ı İbn-i Hallikân»

(5) Şeyhu'l-İslâmi lakabu cemâatin mine'l-eimmeti ve'stehere bihâ inde'l-ıtlâku Aliyyü'bnü Muhammedî'bn-i İsmâile'l-İsbîcâbî.

«El-Cevâhirü'l-Mudîe»

(6) Şeyhu'l-İslâmi Ebu'l-Muzafferî Radiyyü'd-Dîni Muhammedü'bnü İbrâhîme'l-Burhânîyyi ekarra lehu ehlü zemânihi bi-ehliyyeti'l-fetvâ ve ecâzehu Şeyhu'l-İslâmi nizâmü'l-milleti ve'd-dîni Muhammedü'bnü Hüseyni'l-Bâriyyü; ve târihu icâzetihi senete 677. «Ketâibü'l-A'lâm»

Nizâmü'd-Dîn Ömer b. Burhânü'd-Dîn Hazarâtını tasrîh ve ta'dâd eyliyor (7).

Maamâfih mezkûr asırlarda «Şeyhülislâm» lâkabiyle istihâr eden zevât-ı âliye müşârün-ileyhimden ibâret olmayıp :

Şeyhülislâm Ebû İsmâil Abdullah b. Ebû Mansûr b. Muhammed el-En-sârî (8).

Şeyhülislâm Muhammed b. Muhammed b. Muhammed Ebî Bekr el Belhî (9)

Şeyhülislâm es-Seyyid Muhammed b. Ahmed b. Hamza b. el-Hüseyn b. Ali el-Hâşimî

Şeyhülislâm Ahmed en-Nâmıkî'l-Câmî el-Herevî

Şeyhülislâm Alâü'd-Dîn el-Kaadî Aliyyü'l-Mervezî

Şeyhülislâm Alâü'l-Eimme Sedîd b. Muhammed el-Hayyâtî

Şeyhülislâm Ebû Mansûr Ahmed b. Muhammed b. Sâid b. Muhammed el-İstivâî

Şeyhülislâm Muhammed b. el-Hüseyn b. Muhammed el-Buhârî el-ma'rûf bi-Hâher-Zâde

Şeyhülislâm Alâü'd-Dîn Ebû Hâmid Muhammed b. Abdü'l-Hamîd el-Esmendî es-Semerkindî

Şeyhülislâm İzzü'd-Dîn el-Kindî el-Müftî bi-Semerkind Üstad-ı sâhibü'l-Hulâsa

Şeyhülislâm Celâlü'd-Dîn Muhammed İbn-i Şeyhü'l-İslâm Ali b. Muhammed

Şeyhülislâm Nizâmü'd-Dîn Ömer b. Şeyhü'l-İslâm Ali b. Ebî Bekr

Şeyhülislâm İmâdü'd-Dîn Ebî Bekr İbn-i Şeyhü'l-İslâm vâlid-i sâhibü'l-Fusûl

Şeyhülislâm Ebû Muhammed Zekerıyyâ İbn-i Muhammed İbn-i Ebî Bekr el-Kureşî el-Özkendî

(7) Ve kâne'l-urfu alâ enne Şeyhu'l-İslâmî yustalahu alâ men tasaddara li'l-iftâi ve halli müşkilâtı'l-enâmî fimâ şecere beynehum mine'n-nizâi ve'l-hisâmî mine'l-fukahâi'l-ızzâmî ve'l-fudalâi'l-fihâmî. Ve kadî'stehere-bihâ min ahyâri'l-mâeti'l-hâmiseti ve's-sâdiseti a'lâmun ve hum: Şeyhu'l-İslâmî Ebu'l-Haseni Aliyyini's-Suğdî; ve Şeyhu'l-İslâmî Atâu'bnü Hamzete's-Suğdî; ve Şeyhu'l-İslâmî Aliyyu'bnü Muhammed el-İsbîcâbî, el-Müftî bi-Semerkind; ve Şeyhu'l-İslâmî Abdu'r-Reşîdî ceddu sâhibi'l-Hulâsati iftihâru'l-milleti Tâhir b. Muhammed b. Abdi'r-Reşîd; ve Şeyhu'l-İslâmî Burhânü'd-Dîni Ali el-Mürğînânî sâhibu'l-Hidâyeti; ve Şeyhu'l-İslâmî Nizâmu'd-Dîni Umaru'bnü Şeyhi'l-İslâm Burhânî'd-Dîn.

«Ketâibu A'lâmî'l-Ahyâr»

(8) Lakab-i vey «Şeyhu'l-İslâm» est. Ve murâd be-Şeyhi'l-İslâm, her-câ ki der in kitâb, mutlak vâkı' şüde est vey est.

«Nefehâtü'l-Üns»

(9) Muhammedü'bnü Muhammedü'bn-i Muhammedin Ebû Bekrinî'l-Lâhmiyyü'l-Belhiyyü. El-Mulâkkabu bi-Şeyhi'l-İslâm.

«El-Cevâhirü'l-Mudîe»

Şeyhülislâm Cemâlüd-Dîn Ali b. İbrâhîm b. Hisâm b. Ahmed el-Halebî Hazarâtı asırlarında Şeyhülislâm unvân-ı âlisiyle iştihâr eylemişler ve bunlardan mâadâ dahi pek çok ulemâ-yı izâm ve fukahâ-yı benâm o nâm-ı âlî ile ârâyış-i mesned-i fetvâ olmuşlardır.

Mısır Kıt'ası 358 senesinden i'tibâren Mülûk-ı Fâtımiyye yedine geçmiş olduğundan Salâhü'd-Dîn-i Eyyûbî Hazretlerinin 568 senesinde zaptı ve Mülûk-ı Fâtımiyye'nin inkırâzı üzerine mezâhib-i ehl-i Sünnet mücibince müftiler ta'yîninden sonra kıt'a-i mezkûrede dahi «Şeyhülislâm» lâkab-ı âlisiyle pek çok fuzalâ-yı izâm telkib olunarak kesb-i iştihâr eylediler.

Ba'dehu ser-âmedân-ı ulemâ-yı Hanefiyye'den Mevlânâ Muhammed b. el-Hüseyn b. Muhammed el-Bârîî Hazretleri «Müfti'l-Enâm ve Şeyhülislâm» unvanlarının sâhib-i ictimâi olmuştur (10).

İşte Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye'nin yümn-efzâ-yı zuhûr olduğu esnâda beyne'l-ulemâ Müfti'l-Enâm ve Şeyhü'l-İslâm unvanları mevcûd olup lâkin unvân-ı mezkûr resmî bir sûrette olmadığı gibi sâhipleri de azl ve nasba tâbî' değiller idi.

Kazaskerlik mansıb-ı celîli dahi pek kadîm olup ezcümle 362 senesinde vefât eden fuzalâdan Muhammed b. Abdu'r-Rahmân b. Ebû Bekr el-Bağdâdî Kazasker idi (11). Andan sonraları da Kazaskerlik devam eylemiş ve hattâ 641 senesinde irtihâl-i dâr-ı bekaa eden Mevlânâ Necmü'd-Dîn Halîl b. Hüseyn b. Ali el-Hamevî, Mülûk-ı Eyyûbiyye'den Melikü'l-Âdil Ebû Bekr'in Kazasker'i bulunmuş idi (12).

Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye'de Kanûnî Sultan Süleyman Hân Hazretlerinin evâsıt-ı ahd-i saltanatları Şeyhülislâmlarından Çivi-Zâde Şeyh Muhyî'd-Dîn Mehmed Efendi 948 senesinde ilk defa olarak mesned-i celîl-i fetvâdan infikâk eylemiş ve yine ilk defa olmak üzere tenzîl-i sınıf ile Rumeli Kazaskerliği'ne ta'yîn olunmuştur.

Elf-i kâmil târihine kadar da bir zâtın iki defa Şeyhü'l-İslâm olması gayri mesbuk iken Hieret-i Seniyye'nin bin sâli receb'inde mesned-i fetvâdan mazûl olan Bustan-Zâde Mehmed Efendi 600 akça vazîfe ile tekaaüd edildiği hal-

(10) «Şeyhu'l-İslâmî ve Müfti'l-Enâmî» nizâmü'l-milleti ve'd-dîn Muhammed b. el-Hüseyn b. Muhammed el-Bârîî radiya'llâhu anhu; ve kad cema'a beyne riyâseteyn: Ed-Dîni ve'd-dünyâ. «Ketâibü'l-A'lâm»

(11) Ve liye Kadâe'l-askerî; ve âşe sittine seneten; ve kâne re'sen fi ilmi'l-ke-lâmî; habîren bi't-tefsîri; ve lehu kitâbun fi'r-reddi ale'l-Yehûdi; ve kitâbu Umdet'l-Eddilleti ve kitâbu't-Tefsîr. «El-Cevâhi'ru'l-Mudîe»

(12) El-Halîlu'bnü Aliyyi'bnî'l-Huseyni'bn-i Aliyyini'l-mulakkabî Necmî'd-Dîni'l-Hamavîyy. Ve liye kadâa'l-askerî li'l-Melikî'l-âdili Ebî Bekrini'bnî Eyyûb.

«El-Cevâhiru'l-Mudîe»

de 1006 sefer'inde tenzîl-i sınıf ile Rumeli Sadrına ta'yîn ve sene-i mezkûre sevvâl'inde sâniyen câh-ı celîl-i fetvâya suûd eylediğinden tekerrür-i Meşihat ilk defa bu zatta vukua geldi.

Rumeli Kazaskerliği Rumeli'nin mebâdi-i fethinde ve Anadolu Kazaskerliği dahi Ebu'l-Feth Sultan Mehmed Hân Hazretlerinin zamân-ı şâhânelerinde ihdâs olunmuş ve Yavuz Sultan Selim Hân zamânına kadar ol sûretle devâm edegelmış iken 920 senesinde Diyarbekir ve müteâkıben Halebü's-Şebâ ve havâlisi feth ve tashir olunmakla merkezi Diyarbekir (Âmid) şehri olmak üzere Arap ve Acem Kazaskerliği nâmiyle bir Kazaskerlik daha ihdâs olunarak fudalâ-yı meşhûreden Mevlânâ Hakîmü'd-Dîn İdrîs-i Bitlîsî Hazretlerine tevcih buyurulmuş idi. İdrîs-i Bitlîsî'den sonra Diyarbekir Kadısı Müeyyed-Zâde Mevlânâ Abdü'l-Hayy Çelebi mezkûr Kazaskerliğe ta'yîn olundu. 923 târihinde iklim-i Mısır'ın fethinden sonra mansıb-ı mezkûr -müstakil ve üç Kazasker ile Divân-ı Pâdişâhî pür-zînet olmak münâsip görülmekle Fenârî-Zâdelerden İstanbul Kadısı Mehmed Şâh Fenârî Efendi'ye tevcih olundu.

Müşârün-ileyh Halep şehri hâricinde Pâdişâh-ı Âlem-Penâh ile ibtidâ-yı mülâkaatında nezd-i Hümâyûn'a yanaşıp giderken atının serkeşlik etmesi habesiyle çamura düşmüş ve Pâdişâh-ı Cihân-Penâh Hazretleri bu halden tetayyür etmiş olmağla Mehmed Şâh Efendi'yi Edirne kazâsına nakl ve mansıb-ı mezbûru Dersââdet'te bulunan ve meslek-i ulemâdan yetişen meşhûr Pîrî Paşa'ya sipâriş buyurmuşlar idi. Müşârün-ileyh isti'fâ etmekle Anadolu Sadrı Kadri Efendi'ye ismarlandı. Müteâkıben Pîrî Paşa Sadrazam oldu. Kadri Efendi ile hukuk-ı kadîmeleri olduğundan Arap ve Acem Kazaskerliği Külliyyen ilga ve Anadolu Kazaskeri ile iktifâ olundu (13).

**

Yavuz Sultan Selim Hân Hazretleri evâhir-i ahd-i saltanatlarına karîb bir zamanda Edirne cânibine teşrîf ederek oradan bâ-emr-i âlî Rumeli ve Anadolu Sadâretlerinin ikisini de Şeyhülislâm-ı meşhûr Zenbilli Alâü'd-Dîn Alî Cemâlî Hazretlerine tevcih buyurmuş ise de müşârün-ileyh Hazretleri bast-ı i'tizâr ile kabûl eylemediğinden lüzûm-ı ibkaalarını arz etmiş o zamandan şimdiye kadar her iki Kazaskerlik dahi mevcud bulunmuştur.

Bunun tafsîli şöyledir ki, Yavuz Sultan Selim Hân Hazretleri Edirne'yi teşrif buyurdıkları esnâda Şeyhülislâm Zenbilli Mevlânâ Alâü'd-Dîn Alî el-Cemâlî Efendi Sultân-ı müşârün-ileyh Hazretlerini teşyî' ederek avdet eylemekte iken yolda kayd-bende çekilmiş dörtyüz adama tesâdüf etti. Hallerinden istifisâr eyledikte dediler ki, bâzirgânlardır Hazret-i Pâdişâh harîr iştirâsını men' etmişlerdi. Bunlar emre muhâlefet ettiklerinden mahkûm-ı siyâset olmuşlar. Bu cevâbı işiten müftî-i müşârün-ileyh Hazretleri derhal avdetle Hazret-i Pâdişâha at üzerinde mülâkî oldu.

«Bir mikdar adamlar bendetmişler, eğer murad katl ise inda'llah halâl değildir.» dedi. Sultan Selim Hân Hazretleri münfail olup «Yâ Mevlânâ, nîzâm-ı âlem için sülûs-i âlemin katli halâl değil midir?» dedikte «Halâldir. Şol zamanda ki umûr-ı cihân halel-pezîr olup fitne-i uz mâ ola. Bu öyle değildir.» cevâbını verdi. Sultan Selim Hân «Bundan büyük fitne ve fesat olur mu ki, benim emrime muhâlefet edeler.» buyurunca «Bunlar emr-i Sultana muhâlefet etmemişdir. Zîrâ sen bu husûsa ümenâ nasb eylemişsin. Alâ tarîkı'd-delâle izindir.» dedi. Yine Sultan Selim Hân Hazretleri cevâba tesaddî ederek «Ben sana dedim ya, umûr-ı Saltanata i'tirâz etmek senin vazîfen değildir.» hitâb-ı mehâbet-rîzinde bulundu.

Zenbilli Ali Efendi «Bu umûr-ı âhirettir. Buna taarruz benim vazîfemdir.» cevâbını verip selâm vermeksizin Hazret-i Pâdişah'dan ayrıldı.

Sultan Selim Hân Hazretleri bî-huzûr olarak bir müddet olduğu mahalde durup deryâ-yı tefekküre daldı. Mevkib-i Saltanatı teşkil eden erkân ve ricâlin her biri atları sırtında mütehayyir durdular.

Ba'dehu Sultân-ı Kâmkâr Hazretleri zikr olunan dört yüz mücrimin cümlesini afv u ıtlak eyledikten başka Edirne Şehrine vâsıl oldukta Şeyhülislâm Zenbilli Ali Efendi'ye hitâben «İki Kazaskerlik mansıbını cem' edip sana verdim. Zîrâ bildim ki cümle sözünde hak üzeresin.»

Meâlinde emr-i Hümâyûn irsâl buyurmuşlar ise de yukarıda zikri sebke eylediği üzere Müftî-i müşârûp-ileyh Hazretleri mansıb-ı kazâdan ibâ ve arz-ı i'tizâr eyledi (14).

(Devam edecek)

(14) İnne's-Sultân Selim Hân zehebe ilâ medîneti Edirne, fe-seyyeahu'l-mevle'l-mezkûru; 'fe-lâkiye fi't-târîkı erbaa miete reculin meşdûdine bi'l-hibâli; fe-suile an hâletihim, fe-kaalu innehum hâlefû emre's-Sultâni ve kad iştrevû'l-harîra ve kâne kad menaa's-Sultânü an zâlike fe-zehebe'l-mevlâ'l-mezkûru ile's-Sultâni ve hüva râkibun. Fe-kelleme fihim ve kaale: lâ yahillu katluhum. Fe-gâdibe-s-Sultânü ve kaale: Eyyuhe'l-mevlâ, emâ yahillu katlu süluseyi'l-âlemi li-nizâmî'l-bâki? Kaale neam; ve lâkin izâ eddâ ilâ halelin azîmin. Kaale's-Sultânü Ve Eyyü halelin a'zamu min muhâlefeti'l-emri? Kaale'l-mevlâ: Hâülâi lem yuhâlifû emreke li-enneke nasah'te'l-umenâe ale'l-harîri. Hâzâ izen bi-tarîkı'd-dilâleti. Kaale's-Sultânü: Leyse umûru's-saltanati min vazîfeti. Kale: İnnehu min umûri'l-âhireti; ve inne't-taarruda lehâ min vazîfeti. Sümme fârahahu'l-mevlâ'l-mezkûru ve lem yüsellim aleyhi; ve hasale li's-Sultân Selim Hân hiddetün azîmetün hattâ vakafa alâ feresihi zamânen kesîran ve'n-nâsü vâkıfûne kuddâmehu ve halfehu mütehayyirine fi zâlike'l-emri. Sümme inne's-Sultân Selim Hân lemmâ vasale ilâ menzilihi afâ ani'l-küllî. Ve lemmâ vasala ilâ Edirne; ersele ileyhi emren ve kaale fihi: A'taytu ke kadâe'l-aske-ri ve cemâatu leke fihi beyne't-tarafeyni li-enni tahakkaktu enneke tetekellemü bi'l-hakkı. Fe-ketebe'l-mevle'l-mezkûru fi cevâbihi ve kaale: Vasale ileyye kitâbuke, sellemeke'llâhu ve ebkaake, ve emertenî bi'l-kadâi ve inni mütemessilun emreke; illâ enne-lî maa'llâhi ahden: en lâ yasdura minnî lâfzu «hakemtu».

«Şakaayık-ı Nu'mâniye»